

Passat imperfecte, futur simple

written by Xavier Martínez Gil | 15 de gener de 2019

Som molts els ciutadans d'aquest país que no entenem exactament cap a on van els nostres governants. Vam fer un referèndum, sí; el vam guanyar, sí; però no s'ha materialitzat la República independent. Convindria analitzar els motius del perquè no es va consumir la independència per poder afrontar amb serenor i eficàcia les passes a fer en el futur.

El passat imperfecte

La legislatura de Puigdemont, curta a consciència, estava orientada únicament a preparar la transició i la preparació del referèndum. Divuit mesos, va dir Artur Mas que duraria la legislatura en la seva conferència posterior al 9N. El resultat del 27S no va propiciar una DUI però sí el camí cap a un referèndum del qual l'Estat no va acceptar ni parlar-ne. Els divuit mesos es van convertir en vint-i-quatre. El referèndum d'autodeterminació es va convocar unilateralment mentre el Govern es preparava per a una transició ràpida amb la preparació dels decrets de transitorietat i amb la construcció (teòricament) del que es va anomenar "estructures d'estat".

La primera reflexió és preguntar-nos si el Govern d'aleshores estava actuant amb prou consistència. Des del meu punt de vista era del tot innecessari preparar les famoses "estructures d'Estat" mentre el referèndum no s'hagués realitzat i hagués guanyat el sí. Esperar a desenvolupar-les era una qüestió no únicament d'eficiència en els esforços sinó de respecte a l'electorat que encara no havia votat sí a la independència, i de respecte també a l'Estat del qual ens volem independitzar, no contravenint les seves regles del joc fins a l'últim moment. L'ordre lògic de les coses així ho

indicava. La segona reflexió és, un cop decidit tirar endavant el referèndum de forma unilateral, si estàvem prou preparats per implementar-ne el resultat. Em fa l'efecte que els dies posteriors al primer d'octubre era terreny ignot pel Govern per no haver calibrat amb suficient precisió l'escenari post referèndum. Això pot ser degut a diversos motius. El primer, la manca de planificació. El segon, la manca de previsió en la reacció bel·ligerant de l'Estat espanyol. Tercera, la manca de previsió sobre la capacitat de resistència pacífica de la població civil davant els cops de porra. Quarta, la manca de consistència interna dels membres del mateix Govern. Fos com fos, el resultat ja el sabeu: el 155 que va comportar dissoldre el Govern, el Parlament i la convocatòria (també unilateral) per part de l'Estat espanyol d'eleccions autonòmiques el 21D. I aquí fem una segona tanda de reflexions. Primer, part del Govern va marxar a l'estranger. La decisió de marxar fora podria semblar una bona opció si hagués marxat tot el Govern, s'hagués declarat efectivament la República (amb la publicació al Diari Oficial de la Generalitat, la retirada de banderes espanyoles de les institucions i l'aprovació dels decrets de transició) i s'hagués reivindicat com el Govern legítim a l'exili. Però no va ser així. És més, part dels membres del Govern van renunciar a continuar exercint les seves funcions i es van presentar voluntàriament davant les autoritats judicials de Madrid on van quedar detinguts. La segona reflexió és que es va decidir per part de les forces independentistes acatar com a bona la convocatòria il·legítima del Govern de Rajoy de les eleccions del 21D. Això comportava acceptar implícitament el cessament del Govern de Puigdemont i del Parlament vigent i acatar el marc autonòmic de manera que es va renunciar en aquell moment al mandat del primer d'octubre. La tercera reflexió en aquest punt és que el *sotogoverno* de Puigdemont va acatar obedientment el 155 al romandre tots els Secretaris Generals dels departaments de la Generalitat, els Directors Generals i tota la cúria d'assessors polítics de confiança, a les ordres dels ministres de Soraya.

El present

Passaré per alt en aquestes línies, per a no estendre'm, totes les misèries parlamentàries fins al nomenament de Quim Torra com a president. Diguem-ho clar: a hores d'ara no només no s'ha executat una coma del mandat del primer d'octubre sinó que n'hi ha hagut, ni hi ha, ni hi haurà en aquesta legislatura cap moviment en aquest sentit. I jo crec que el problema és justament aquest. Hi ha una dissonància brutal entre el que els partits independentistes han dit que farien i el que fan. El compromís amb el qual es van presentar el 21D tampoc no s'està complint. Molts ens preguntem, amb desconcert, cap a on va aquest Govern i cap a on van els partits que li donen suport. Hi ha alguna estratègia de país o només hi ha l'estratègia judicial, centrada en els presos polítics?

El futur simple

El primer pas és exigir als partits que decideixin continuar sent independentistes que cerquin una proposta d'acció política conjunta per assolir la independència i que aquesta proposta sigui comunicada amb claredat. Prou d'enganyar la gent fent-li creure que es vol un objectiu mentre es camina clarament cap a un altre. Prou de desqualificar els que vam creure el que els partits polítics ens deien abans del primer d'octubre titllant-nos ara d'hiperventilats, milhomes o càncer de l'independentisme. L'hemeroteca pot fer molt mal. Costa d'entendre que el 2013 es digués que s'aproven els últims pressupostos autonòmics i ara centrem tota l'acció de Govern post 1r d'octubre a l'aprovació d'uns pressupostos autonòmics per al 2019. Costa d'entendre que els nostres diputats a Madrid diguessin fa més de dos anys que en "dieciocho meses, nos largamos" i que ara s'estiguin rumiant si donar suport als pressupostos del PSOE a canvi d'un "gest". Cal donar moltes explicacions abans de fer aquest cop de timó. És necessari abordar també un procés de deliberació interna important dins els partits, amb un diàleg obert i honest amb tota la

militància a través d'un congrés extraordinari.

El segon pas és no renunciar al 1r d'octubre. Sí, sóc conscient que els actuals governants ja ho han fet en presentar-se al 21D. Aquell dia vam fer com a poble un veritable acte de sobirania. Més de dos milions de vots van ser comptabilitzats. No sabem quants es van requisar a cops de porra. No sabem quants no van votar per por aquell dia. El resultat és plenament legítim per proclamar la República i començar a cercar reconeixements internacionals que mai no arribaran si nosaltres mateixos no ens autoreconeixem. El dia d'avui al Parlament, recordem-ho, hi ha majoria absoluta independentista que, en qualsevol moment podria aprovar una Declaració d'Independència. Sé que si no ho han fet fins ara, no ho faran en el que queda de legislatura.

Però el 1r d'octubre representa moltes coses més. La més important és el valor de la determinació del poble de Catalunya, més enllà de consignes de partits polítics. És el mateix esperit que va fer possible les consultes populars en el passat, malgrat l'opressió de l'Estat espanyol. I és aquest esperit el que cal recuperar per impulsar de nou els partits polítics (amb ells o sense) cap a l'assoliment de la plena sobirania. És imprescindible retornar el poder a la gent. És quan hem apoderat els ciutadans en la presa de decisions, quan hem anat tots junts, sense preguntar-nos a quines sigles votem, que hem avançat de veritat cap a la independència.

El tercer pas és no acceptar cap negociació amb l'Estat espanyol mentre mantingui ostatges polítics i mentre no reconegui el dret a l'autodeterminació del poble de Catalunya. Per això cal redefinir el paper dels diputats i senadors catalans a les Corts espanyoles, per designar com a únic interlocutor a l'actual Govern de la Generalitat de Catalunya. Recordem que les claus de les presons catalanes estan en mans del Govern de la Generalitat. Aquest no és un fet irrellevant, per la qual cosa caldria administrar amb intel·ligència negociadora aquesta circumstància.

Finalment, per poder mirar novament al futur ens hem de desempallegar de totes aquelles coses del passat imperfecte que no ens han permès assolir la independència. Una d'aquestes coses és una manera antiga i fosca d'actuar en els partits polítics. Necessitem transparència, renovació, regeneració i una proposta clara i simple per abordar el futur. L'errònia estratègia "d'eixamplar la base" cap als no independentistes, de res no servirà si comporta renunciar a implementar la independència en el curt termini esperant que els no independentistes et votin alhora que pretens que els independentistes et segueixin votant. Renunciar als objectius polítics no farà augmentar els suports, al contrari. Aquest seria la via cap a un futur imperfecte. Confio que aquest 2019 siguem capaços de retornar al camí per on vol anar la majoria d'aquest país.